

**NORGES
LUFTSPORTFORBUND**

**Utviklings- og handlingsplan
og budsjett
2019 – 2021**

Vedtatt av Luftsportstinget 2019

INNHold

00.	Innledning.....	3
01.	Sikkerhet.....	4
02.	Anlegg	5
03.	Luftrom	6
04.	Regelverk	6
05.	Miljø.....	7
06.	Service til klubbene.....	8
07.	Breddeidrett og medlemsutvikling	9
08.	Konkurranser og toppidrett	9
09.	Barn og ungdom	10
10.	Rekruttering og integrering.....	11
11.	Organisasjon	12
12.	Internasjonalt arbeid	13
13.	Kommunikasjon	14
14.	Økonomi	14
15.	Forbundets forretningsdrift.....	15
16.	Budsjett 2019 – 2021 – Budsjettforutsetninger.....	15
17.	Budsjett NLF felles administrasjon og drift	17

Utviklings- og handlingsplan 2019 – 2021

00. Innledning

Til grunn for gjennomføring av Norges Luftsportforbunds aktiviteter ligger inneværende utviklings- og handlingsplan som vedtatt av Luftsportstinget. Videre vil Norges Idrettsforbunds [Idrettspolitisk dokument \(IPD\)](#), vedtatt på Idrettstinget, ligge til grunn for forbundets virksomhet. De vedtak som fattes på Norges Idrettsforbunds ting på våren 2019 og som får innvirkning på NLFs virksomhet skal innarbeides i forbundets styrende dokumenter. [Kvalitetshåndboken](#) henviser i tillegg til overordnede lover og forskrifter som styrer NLFs luftsportoperative virksomhet.

Luftsportstinget vedtar utviklings- og handlingsplan samt budsjett. Luftsportsstyret er ansvarlig for gjennomføringen.

De enkelte seksjonsstyrer utarbeider planer og budsjetter for virksomheten innen sin seksjon, samordnet med forbundets langtidsplan. Disse forelegges seksjonsmøtet for anbefaling før de vedtas av Luftsportstinget. Seksjonenes og forbundets utviklings- og handlingsplaner danner til sammen NLFs planverk.

0.1 Luftsportens grunnverdier

Luftsporten skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idrettsglede, fellesskap, ren idrett, helse og ærlighet.

Forbundet skal ha fokus på holdningsskapende verdier innenfor seksuell trakassering, samt jobbe aktivt for et inkluderende luftsportsmiljø i h.h.t. NIFs grunnverdier.

Norges Luftsportforbund følger Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komitéts [lov](#), herunder bl a formål og oppgaver. I tillegg forvalter NLF ihht [luftfartsloven](#) og [bestemmelser for sivil luftfart](#) sikkerhetssystemer og luftsportmyndighet innen forskjellige luftsportaktiviteter samt sin samfunnstjenlige flytjeneste.

0.2 NLFs hovedmål

Alle luftsportsutøvere i Norge skal ha gode rammevilkår for sine aktiviteter, slik at disse utvikles positivt med hensyn til både innhold og omfang, og under ivaretagelse av god sikkerhet.

0.3 Strategiske satsingsområder

De strategiske satsingsområdene er nedfelt i Luftsportstyrets utviklings- og handlingsplan som beskriver hvilke aktiviteter som skal gjennomføres innen hvert av de prioriterte områdene, når disse skal være gjennomført, og hvilke ressurser som må fordeles til de aktuelle områder.

De prioriterte strategiske satsingsområder er:

- Sikkerhet
- Anlegg
- Luftrom
- Tilgjengelighet (regelverk og miljø)
- Samfunnsstøtte og innovasjon
- Rekruttering og faglig videreutvikling

I tillegg er det utarbeidet strategier og planer for service til klubbene, breddeidrett, konkurranser og toppidrett, ungdomsarbeid, organisasjon, internasjonalt samarbeid, kommunikasjon, administrasjon og økonomi.

Planen vil være styrende for Luftsportstyrets prioriteringer, budsjett og disponeringer for tingperioden.

01. Sikkerhet

Håndtering og mestring av risiko er sentrale elementer innen alle luftsportsgrener. NLF vil arbeide for at sikkerheten for norske luftsportsutøvere kan dokumenteres som blant de beste i Europa, samtidig som at sikkerhetsarbeidet for utøverne ikke skal oppleves som unødig omfattende og byråkratisk.

Gjennom systemer for teoretisk grunn- og videreutdanning vil NLF bidra til at utøvere har *kunnskaper* til å utøve sikker luftsport som en del av det norske luftfartssystemet.

Gjennom gode kurs for opplæring og vedlikehold av instruktørers kompetanse, og tilrettelegging for jevnlig aktivitet vil NLF bidra til at utøvere oppnår og vedlikeholder de *ferdigheter* som er påkrevd for å utøve sikker luftsport alene eller sammen med andre.

Gjennom arbeid i forbundet og i seksjonene, nasjonalt oppsøkende virksomhet, kampanjer, en åpen og lett tilgjengelig sikkerhetsrapporteringskultur vil NLF bidra til at utøveren har de *holdninger* som trengs for å utøve sikker luftsport alene eller sammen med andre.

Gjennom støtte til tillitsvalgte i seksjoner og klubb vil NLF bidra til å skape en nasjonal og lokal *kultur* der sikker luftsport er forstått av alle utøvere, og der det er rom for en "just culture" med forståelse for at det kan gjøres feil, men hvor bevisste og grove regelbrudd ikke godtas.

Mål

Ingen alvorlig skade eller omkomne som følge av utøvelse av våre luftsportsaktiviteter.

Sikkerhetsstrategi

Aktivt og systematisk arbeide for å minimere risiko ved å:

- Sikre og følge opp at seksjonenes komiteer utvalg er tilstrekkelig og kompetent bemannet, at de følger opp seksjonens operative prosedyrer og drift, luftsportmateriell- og utstyr som brukes av utøvere i Norge, og er i forkant av den operative og tekniske utviklingen i sporten

- Utvikle og implementere gode, standardiserte rapporteringssystemer som er enkle å bruke og som gir forbundet meningsfulle data
- Sørgje for en rask informasjonsflyt sentralt og til utøvere i sikkerhetsrelaterte saker
- Bruke seksjonenes interne rapporter og [SHT-rapporter](#) aktivt i internt forbedringsarbeid, til læring og erfaringsdeling
- Dokumentere og kommunisere sikkerhetsarbeidet samt utgi sammenliknbare ulykkes- og hendelsesrater
- Utveksle sikkerhetsinformasjon mellom luftsportgrenene samt forestå felles kursing og opplæring

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Følge opp seksjonenes drift og å bistå ved utfordringer
- Rapportering og analyse av avvik, hendelser og ulykker
- Styrke fokus på frivillig sikkerhetsarbeid i alle ledd
- Informasjon om sentralt sikkerhetsarbeid til klubber og utøvere
- Innhente og fordele internasjonalt erfaringsmateriale
- Sikkerhet som et ledd av forbundets lederutdanningsplan
- Opplæring av nøkkelpersonell og utøvere innen spesielle emner
- Arbeide for større bruk av ATS-flygeplaner for å sikre hensiktsmessig søke- og redningstjeneste for fly, og bruk av automatiske eller manuelle redningsbeacons (PLB eller lignende) for utøvere som flyr distanseflyging

02. Anlegg

Tilgang på hensiktsmessige anlegg er en forutsetning for et høyt aktivitets- og sikkerhetsnivå.

Mål

Luftsport skal kunne utøves på best mulig tilrettelagte anlegg, med god tilgjengelighet og på forutsigbare vilkår.

Anleggsstrategi

Arbeid med opprettelse og drift av anlegg ligger primært i lokale miljøer, mens nasjonale anlegg ligger under forbundet. Anleggsdrift med utgangspunkt i NLFs egne anlegg skal utvikles til eget satsningsområde. Forbundet skal støtte klubber i sitt arbeide gjennom:

- Myndighetskontakt, eller bistand til slik
- Arbeid for sikring av eksisterende flysteder og anlegg
- Arbeid for erstatning for tapte plasser og flysteder
- Bedring av adgang til offentlige flyplasser (PFLY og adgangskort)
- Utvikling av nye flysteder
- Luftsport på egne plasser
- Samlokalisering av luftsportsaktiviteter
- Standardisering av driftsopplegg
- Veiledning om saksgang i anleggssaker

Gjennomføringsplan

- Målrettet arbeid for å opprettholde anlegg for allmennflyging og luftsport
- Arbeide målrettet for å sikre allmennflyplass i Osloområdet / på det sentrale Østlandet
- Arbeide målrettet for å få etablert et hovedanlegg for luftsport på Østlandet
- Arbeide målrettet for å re-etablere anlegg for sjøflyging i Midt-Norge
- Videreutvikle avtaleverk rundt tilgang og adgang til offentlige flyplasser for alle luftsportgrener
- Arbeide for mer forholdsmessige regler for flyplasskonsesjon
- Etablere og sikre modellflyplasser

03. Luftrom

God tilgang til luftrom er en avgjørende forutsetning for alle luftsportsgrener. Tilgjengelig luftrom har blitt en stadig knappere ressurs.

Mål

Det skal sikres nødvendig tilgang til luftrom slik at luftsport kan utøves under størst mulig frihet og i et balansert samspill med øvrig luftfart.

Luftromsstrategi

Sikre nødvendig luftrom for våre aktiviteter ved å:

- Ha et aktivt luftromsutvalg i NLF, som fremsender saker til Luftfartstilsynet, Avinor, Forsvaret m fl og følger disse opp
- Argumentere for å beholde nåværende ukontrollert luftrom
- Arbeide for økt fleksibilitet i bruk av luftrom nasjonalt og internasjonalt
- Fornye tilgang til "tapt" luftrom og frigjøring av unødvendig kontrollert luftrom
- Arbeide for god forutsigbarhet for arrangører av våre idrettsaktiviteter

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Dokumentere luftsportens luftromsbehov
- Innhente informasjon og dokumentasjon om luftromsutvikling internasjonalt
- Fremme prinsippet om "allmannsrett" i luftrommet hos premissgivers beslutningsorganer
- Oppnå en hensiktsmessig luftromsinndeling for luftsport
- Sikre luftrom rundt viktige luftsportsanlegg
- Bevisstgjøre NLFs representanter i luftromsaker
- Utdanne utøverne om korrekt og forsvarlig luftromsbruk i alle seksjoner

04. Regelverk

Luftsport er regulert av nasjonalt og europeisk regelverk. Et tett samarbeid med Samferdselsdepartementet og Luftfartstilsynet og våre europeiske søster- og moderorganisasjoner er påkrevd for å opprettholde og sikre allmenne rettigheter for luftsportsutøvere i Norge.

Risikohierarkiet som handler om at regelverket skal være mer lempelig der utøverne selv kontrollerer risikoen har blitt en integrert del av den nye grunnforordningen for sivil luftfart som trådte i kraft i Europa i 2018. Hierarkiet er også innarbeidet i Samferdselsdepartementets "Strategi for småflyverksemda i Noreg" (2017). Det gjenstår fortsatt i stor grad å sikre at prinsippene kommer til uttrykk i regelverket.

Mål

Luftsport skal kunne utøves under et regelverk som stimulerer til aktivitet, men som allikevel ivaretar sikkerheten og samspillet med den øvrige luftfart.

Regelverksstrategi

- Aktivt påvirke nasjonalt, europeisk og internasjonalt regelverk på administrativt og politisk nivå til fordel for utøvelse av luftsport
- Sikre at nytt regelverk tar utgangspunkt i risikohierarkiet
- Ivareta myndighetsoppgaver med luftsportsaktiviteter der dette er hensiktsmessig ut fra sikkerhet, økonomi og servicegrad for utøverne

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Videreutvikle gode samarbeidsformer og –fora med nasjonale myndigheter og premissgivere
- Følge opp og påvirke nasjonal og internasjonal regelverksutvikling i tråd med prinsippet om forholdsmessighet for luftsport
- Videreutvikle utdanningskonsepter som fungerer godt på tvers av seksjonsgrenene der hvor det er mulig, og hvor fellesnevnerne for aktivitetene finnes
- Videreutvikle arbeidet med enhetlig håndbokstandard for NLFs aktiviteter
- Styrke tillitsvalgte forståelse for idrettens, luftfartens og luftsportens regelverk, rammeverk og organisatoriske hjelpemidler på alle nivåer gjennom NLFs lederkurssystem
- Etablere hensiktsmessige samarbeidsformer med andre organisasjoner

05. Miljø

NLF skal opptre miljøbevisst i utøvelsen av våre luftsportsaktiviteter og bidra til at luftfart videreutvikles som en miljøvennlig transportmetode. NLF skal jobbe for å fremme elektrisk luftfart og ta dette inn i vår aktivitet.

Mål

Luftsport skal være og bli oppfattet som hensynsfull og miljøvennlig, samt være en positiv bidragsyter til arbeidet for et bærekraftig klima.

Miljøstrategi

Aktivt arbeide for å inngå som en ansvarlig miljøaktør ved å:

- Planlegge og gjennomføre luftsportsaktiviteter med minst mulig negativ påvirkning på miljøet
- Dokumentere og kommunisere vår innvirkning på miljøet til omgivelsene
- Bevisstgjøre og bistå utøvere og klubber i miljøspørsmål
- Aktivt påvirke norsk luftfart til å bli miljøledende gjennom aktiv deltakelse i arbeid for alternative energiformer og lyddempende teknologi

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Delta aktivt i relevant miljøarbeid nasjonalt og internasjonalt
- Aktivt arbeide med tiltak for støy- og utslippsreduksjon
- Kvantifisere og dokumentere vår miljøpåvirkning
- Identifisere miljøforbedrende tiltak ved utøvelse av luftsport
- Identifisere miljøforbedrende tiltak innen klubbdrift
- Bidra til å sette miljøvennlig luftsport og luftfart på dagsorden

06. Service til klubbene

Mål

Klubber skal tilbys driftssystemer og tjenester slik at ledere og medlemmer kan benytte mer tid til utøvelse av luftsport, og mindre til organisering og administrasjon.

Servicestrategi

- Utarbeide strategier for å beholde medlemmer og rekruttere nye
- Videreutvikle og effektivisere medlemssystemer for klubbene, inkludert utstedelse og fornyelse av sertifikater og lisenser
- Utvikle systemer og rutiner for klubbdrift
- Utvikle systemer og rutiner for vedlikehold av fly og utstyr

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Tilrettelegge for samlokalisering og samarbeid mellom klubber
- Videreføre program for klubb utvikling
- Hjelpe klubbene med arrangementer, kampanjer og konkurranser
- Tilby sentraliserte lederkurs for klubb tillitsvalgte, styremedlemmer og tillitsvalgte i faglige ledd.
- Tilby førstehjelpkurs rettet mot luftsportutøvere; både selvhjelp ved ulykker og som "first responders" på et ulykkessted

Disse arbeidsoppgavene forutsettes videreført som en integrert del av NLFs ordinære aktivitet. Forbundet skal spesielt bidra der systemer ikke er tilgjengelig på det åpne markedet.

Sekretariatet forestår innkreving av kontingenter og fører medlemsregister for alle klubber tilsluttet forbundet, utsteder og fornyer lisenser/bevis for utøvelse av de fleste luftsportsgrener, samt administrerer forsikringsordninger.

Det blir lagt vekt på en så effektiv og rask saksbehandling som mulig. Det enkelte medlem og/eller klubb skal i større utstrekning kunne utføre en rekke av disse oppgavene selv gjennom en medlemsportal på web.

07. Breddeidrett og medlemsutvikling

Luftsport er i stor grad å betrakte som rekreasjon og konkurransefri idrett som fordrer et høyt kunnskaps- og ferdighetsnivå, samt en høy grad av konsentrasjon i sammensatte og komplekse aktiviteter. Forbundets oppgave er å gi klubbene og utøverne best mulig rammebetingelser.

Mål

Alle som ønsker det skal kunne utøve luftsport og utvikle sine ferdigheter i gode miljøer som ivaretar sikkerheten og idrettens grunnverdier.

Gjennomføringsplan

- Gjøre luftsport tilgjengelig for alle som tilfredsstillt sikkerhetssystemenes krav
- Arrangere luftsportsuke årlig for å gi medlemmer mulighet til å prøve andre luftsportsgrener, og stimulere til samarbeid på tvers av aktiviteter/seksjoner
- Bistå arrangører av lokale arrangementer med nødvendig kompetanse
- Markedsføring av luftsport som voksenidrett nasjonalt
- Tilby videreutviklingsprogram for medlemmene

08. Konkurranser og toppidrett

NLF skal bidra til at konkurransevirkosheten utvikles i sunne og gode former innen alle forbundets grener. Seksjonene er tillagt ansvar for å tilrettelegge for og finansiere konkurranseidrett innen sin idrett/disipliner. NLF har utarbeidet generelle bestemmelser for konkurransevirkosheten (NLFs konkurransereglement) som alle organisasjonsledd og utøvere plikter å følge.

Det er et mål at det skal avholdes NM i alle idretter/disipliner som forbundet organiserer. Seksjonene legger for øvrig opp til den konkurransevirkoshet som passer den enkelte idrett/disiplin.

Det er viktig at Norge er representert i internasjonale mesterskap innen flest mulig grener i luftsport. Den enkelte seksjon avgjør graden av deltakelse i internasjonale mesterskap (Nordisk, EM, VM og WAG) ut fra egne prioriteringer og egen økonomi. Konkurransereglementet stiller krav til seksjonene om å sikre at deltakere som tas ut til landslag, har vist ved sine prestasjoner den senere tid, at de er kvalifisert til å konkurrere på et internasjonalt nivå.

Toppidrett

Med toppidrett menes konkurranseprestasjoner på nivå med de beste i verden i sin idrett, samt trening for å nå dette nivået.

Den enkelte seksjon fastsetter mål og står selv ansvarlig for organisering og gjennomføring av sin toppidrettsatsing innenfor seksjonens egne økonomiske rammer.

Mål

Medalje i EM, VM eller WAG (World Air Games) innenfor de grener som har toppidrettsatsing.

Toppidrettsstrategi

Forbundet skal stimulere til at seksjonene satser på toppidrett.

Gjennomføringsplan

- Stille økonomiske garantier for mulig gjennomføring av internasjonale mesterskap i Norge
- Bidra under gjennomføring av mesterskap eks. mottakelse ved åpning
- Arbeide målrettet for at utøvere får tilgang til Toppidrettssenteret der det er aktuelt

09 Barn og ungdom

Mål

NLF skal være en mottakende og utviklende organisasjon som tilbyr en attraktiv fritidsaktivitet for barn og ungdom, med å tilføre faglige og sosiale kunnskaper, ferdigheter, holdninger og mestring, som leder til en sikker og utviklende luftsportskompetanse, med overføringsverdi til skole, studier og yrkesliv.

Luftsport for barn

Modellflyging er den grenen i NLF som har størst mulighet til å gi et godt tilbud til barn og inkludere dem i aktivitetene. Forbundet vil utvikle et utdannings- og aktivitetsprogram som klubbene kan benytte i sitt arbeide for å introdusere barn til organisert modellflyging.

Flere ungdommer med

NLF vil jobbe for å øke andelen unge utøvere (15 – 25 år) innen alle grener i forbundet og stimulere til at ungdom motiveres og skoles til å påta seg styreverv og/eller andre verv i klubbene og i seksjonene. NLF vil vektlegge forbundets rolle som "luftfartens grunnskole" ved å utvikle og tilby relevante kurs for unge medlemmer, og gi mulighet til solid faglig utvikling innen idrett og ledelse.

Forbundets ungdomskomite er en viktig bidragsyter i dette arbeidet. Utvalget gis rimelige rammebetingelser til å kunne gjennomføre tiltak som bidrar til flere unge utøvere. Seksjonsstyrene har ansvar for å nominere egnede kandidater til komiteen og å bistå komiteen i gjennomføring av tiltak innen sin seksjon.

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Tilby aktiviteter for barn og ungdom i alle seksjoner og klubber, der det er mulig
- Tilby introduksjonsturer innenfor aldersgrensene
- Innhenting av ekstern støtte til utviklende ungdomsarbeid
- Redusere økonomiske barrierer for barn og unges idrettsdeltagelse
- Realisere konseptet "Grunnskole for luftfarten" i samarbeid med andre aktører
- Kvalifisere interesserte ungdommer for faglige og organisatoriske oppgaver og verv
- Benytte barn og ungdommers kompetanse innen rekrutterings- og moderniseringstiltak for å fremstå med aktuelle aktiviteter for nye utøvere
- Vurdere å gjeninnføre «Unge Ørner» som separat arrangement

10. Rekruttering og integrering

Mål

Gjøre luftsport til en folkesport, som kan utøves i alle livsfaser.

Flere medlemmer

Rekruttering av medlemmer skjer primært gjennom tiltak på klubbnivå, men forbundet vil bistå i nasjonale promoteringskampanjer. I planperioden er målet å øke det generelle medlemstallet i forbundet med 5%, og antall lisensfornyelser med 10%.

Flere klubber med

Forbundet vil arbeide for opprettelse av nye klubber der det viser seg å være medlemsgrunnlag, og bistå med utdanning av ressurspersoner.

Der dette er hensiktsmessig, vil forbundet oppfordre klubber til å samarbeide, eller slå seg sammen, for å kunne utnytte felles ressurser på en optimal måte, til fremme for større aktivitet under ivaretagelse av en tilfredsstillende sikkerhet.

Forbundet skal fremme klubbens arbeid for økt aktivitet og tilfredsstillende sikkerhet.

Integrering av funksjonshemmede

Forbundet har inngått avtale med Norges Idrettsforbund om å legge til rette for luftsport for funksjonshemmede. Forbundet forplikter seg til å gi tilbud til alle grupper funksjonshemmede, tilpasset lokale muligheter og behov, og med hensyn til sikkerhet og idrettens egenart. Videre skal det drives rekrutterings-, informasjons-, holdnings- skapende og kompetanserettede tiltak på alle nivåer. Den positive markering luftsport har gjort på idrettens arenaer hvor idrett for funksjonshemmede er i fokus, skal fortsette.

Forbundet vil være klubbene behjelpelig ved formidling av kunnskaper og erfaringer slik at mennesker med funksjonshemming kan delta i luftsportsaktiviteter på lik linje med øvrige medlemmer. Forbundet vil videre arbeide for at tilgjengelige eksterne midler tilflyter klubber som har behov for økonomisk støtte i dette arbeidet.

Forbundet og klubbene skal i sin kommunikasjon utad gjøre oppmerksom på at luftsport er tilgjengelig for mennesker med funksjonshemming.

Jevnere kjønnsfordeling

Samtlige luftsportsgrener kan utøves av begge kjønn, på like vilkår.

NLF skal påvirke klubbene til aktivt å rekruttere underrepresentert kjønn inn i sporten.

Klubber, seksjoner og forbundet skal følge NIFs reglement om kjønnsfordeling i styrer, komiteer, utvalg og ved representasjon.

11. Organisasjon

Mål

NLF skal være en veldrevet organisasjon som er effektiv og fleksibel og som samlet skal arbeide for å løse de prioriterte hovedmålene, samtidig som medlemmenes demokratiske rettigheter og innflytelse blir ivaretatt. Arbeidet skal drives i et godt samarbeid mellom den tillitsvalgte organisasjonen og forbundets ansatte med tydelige mandater og ansvarsområder.

Organisasjonsstrategi

Effektivitet

Økonomisk effektivitet er oppnådd når NLF innen eksisterende rammer skaper økonomisk balanse selv med endringer i forutsetninger og rammebetingelser.

Organisatorisk effektivitet er oppnådd når NLF løser løpende oppgaver, samt har overskudd til å håndtere uforutsette hendelser eller endringer i forutsetninger eller rammebetingelser.

Fleksibilitet

Organisatorisk fleksibilitet er oppnådd når NLF innenfor eksisterende rammer kan håndtere uforutsette faglige utfordringer uten negative konsekvenser for løpende oppgaver.

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Økt samhandling mellom seksjonene med henblikk på å løse felles administrative oppgaver samt i stadig økende grad fordele oppgavene på fagspesialister istedenfor den tradisjonelle seksjonsinndelingen som har vært den dominerende arbeidsfordelingen i forbundets administrasjon i lang tid
- Gradvis ressursoptimaliserende omorganisering av forbundets administrasjon for å benytte tverrfaglig og faglig kompetanse på en effektiv måte
- Kompetanseoverføring på tvers av organisasjonen gjennom å opprette felles kompetanse- og fagmiljøer
- Avklaring og presisering av arbeidsoppgaver og rapporteringslinjer gjennom arbeids- og rutinebeskrivelser, samt konsekvent bruk av betegnelser og begreper som gjør organiseringen mest mulig oversiktlig og forståelig
- Økonomisering av møtevirksomhet, herunder
  - Møtene i NLFs forbundsstyret berammes til normalt fire per år inklusive strategisamling
    - Behov for ytterligere styremøter etter behov
  - Effektive møteagendaer med beslutningssaker, orientering fra generalsekretær om aktuelle saker, og rapportering fra seksjoner, utvalg/komiteer, og internasjonale saker
  - Effektiv informasjonsutveksling og kommunikasjon mellom møter
- Økt involvering av presidentskapet og ledergruppen som aktiv høringsinstans med utvidet beslutningsmyndighet i hastesaker
- Kompetansebygging i styrer på klubbnivå, seksjonsplan og forbundsplan, gjennom idrettens tilbud til organisasjonsleddene samt NLFs lederkurs

Administrasjon

Mål

Et effektivt, fleksibelt og faglig kompetent sekretariat med høy grad av serviceinnstilling som forestår den daglige drift på en profesjonell måte.

Strategi

Effektivitet

Effektiv administrasjon er oppnådd når sekretariatet løser løpende oppgaver innen eksisterende rammer.

Fleksibilitet

Fleksibel administrasjon er oppnådd når sekretariatet løser løpende oppgaver og har evne til å reagere på, og effektivt håndtere, faglige utfordringer av kortere og midlere varighet.

Kompetanse

Kompetent administrasjon er oppnådd når sekretariatet samlet sett besitter den kompetanse som kreves for å imøtekomme løpende oppgaver og forutsette fremtidige utfordringer.

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Tilrettelegge for automatisert selvbetjening av rutinemessige handlinger
- Tilrettelegge for samhandling og utveksling på tvers av fagmiljøene
- Være kritisk til tradisjonell seksjonsfokusering på oppgaver som kan løses tverrseksjonelt
- Økt bruk av prosjektorganisering
- Evne til raskt å innhente profesjonell, faglig spisskompetanse
- Å sikre sentral, langsiktig og kostnadseffektiv lokalisering av administrasjonen

12. Internasjonalt arbeid

NLF er medlem av og deltar aktivt i arbeidet i det internasjonale luftsportsforbundet Fédération Aéronautique Internationale (FAI) og det europeiske forbundet Europe Air Sports (EAS). De enkelte seksjoner deltar i sine respektive fagkommisjoner i FAI og i sine respektive europeiske forbund. Seilflyging er medlem av International Scientific and Technical Organisation for Soaring Flight (OSTIV). NLF deltar sammen med søsterorganisasjonene i Danmark, Finland, Island og Sverige i et nordisk samarbeid; Nordic Coordination Meeting (NCM).

Mål og strategi

NLF skal sikre norske luftsportsinteresser gjennom aktiv deltakelse i og påvirkning av internasjonale fora.

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Sikre at NLF har deltakelse eller innflytelse i de fora der det forventes å kunne være viktig for luftsportens utvikling i Norge
- NLF skal delta aktivt i arbeidet i EAS for å påvirke regelverksutviklingen i Europa
- Seksjonene skal delta aktivt og med faglig tyngde i relevante FAI-kommisjoner
- Seksjonene skal delta aktivt i regelverksutvikling i Europa gjennom sine respektive europeiske forbund
- NLFs styre og administrasjon, og seksjonene, skal orienteres om og involveres i viktige internasjonale saker, gjennom orientering, referater og dokumentasjon

13. Kommunikasjon

Mål

God kommunikasjon skal bidra til at NLF oppnår god tillit og godt omdømme i idretten og i luftfarten, samt hos klubber, medlemmer, myndigheter, samarbeidspartnere og i offentligheten ellers.

Kommunikasjonsstrategi

Synliggjøre forbundets mål, strategier og handlingsplaner

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Sikre god kommunikasjon med klubbene direkte og gjennom seksjoner
- Videreutvikle og optimalisere bruken av sosiale medier og direktehenvendelser på epost og i andre digitale former
- Tilrettelegge for gode maler for klubbsider på NLFs nettsider
- Utarbeide brosjyrer eller annet informasjonsmaterieil
- Utgi månedlige nyhetsbrev fra forbundsnivå
- Utgi nyhetsbrev fra ledergruppen hver vinter og ellers ved behov, med vekt på sikkerhet, rekruttering til verv og andre aktuelle saker
- Delta i den offentlige debatt innen våre interesseområder
- Delta på nasjonale konferanser og i faglige fora og arbeide for å få presentert vår aktivitet, samfunnsnytte, våre behov og synspunkter
- Synliggjøre luftsport som en idrett tilrettelagt for barn og ungdom

14. Økonomi

Mål

Sikre at forbundet og seksjonene har nødvendige økonomiske ressurser, både til daglig drift og til arbeid innenfor de prioriterte satsingsområdene og at forbundets midler forvaltes på en best mulig måte. Det skal være rom for å

kunne knytte til seg faglige ressurser i viktige saker som krever spesiell kompetanse som forbundet ikke selv besitter i sin stab, eller at oppfølgingen av oppgavene vil kreve så mye ressurser at det i urimelig stor grad går utover administrasjonens løpende arbeidsoppgaver.

Gjennomføringsplan

Følgende aktiviteter inngår:

- Det skal sikres at forbundet og underliggende organisasjonsledd får tilgang til de offentlige midler som de er berettiget
- Holde seg orientert om tilskudds- og støtteordninger som kan være relevante for organisasjonsleddene, sørge for informasjon samt veilede i prosesser
- Medlemskontingenten skal gi medlemmene "valuta for pengene" gjennom nøktern og målrettet forvaltning
- Levere effektive og gode tjenester som klubber og medlemmer etterspør og betaler for
- I spesielle tilfeller vurdere å utvikle relevante kommersielle virksomheter som gir forbundet tilførsel av økonomiske midler
- Arbeide for å inngå samarbeidsavtaler med forbundssponsorer og koordinere disse med seksjoner og landslag

15. Forbundets forretningsdrift

NLF kan involvere seg i kommersiell forretningsdrift, dersom etterspørsel etter tjenester og produkter fra forbundets medlemmer og/eller klubber rettferdiggjør en slik investering. Normalt gjøres dette kun dersom varene eller tjenestene ikke er tilgjengelige på det åpne markedet til betingelser akseptable for idretten..

I tilfelle en kommersiell aktivitet skal etableres, må den understøtte forbundets utvikling og investeringen må kunne gjøres med lav økonomisk risiko.

Eventuell kommersiell aktivitet skal gjennomgå en etisk vurdering som et ledd av vurderingsprosessen.

Utvikling av utdanningsmateriell for våre medlemmer, til selvkost, er et naturlig fokusområde i tingperioden.

16. Budsjett 2017–2019 – Budsjettforutsetninger

Planperioden

Utviklings- og handlingsplan samt budsjett forutsettes å dekke perioden 2019 – 2021. Første året i planperioden skal avspeiles i det budsjettet som fremlegges for godkjenning på Luftsportstinget. Budsjettet for de påfølgende år betraktes som retningsgivende for styret.

Innhold i NLFs sentrale budsjett

Budsjettet for NLF sentralt er inklusiv de fleste felles aktiviteter som bestemmes. Prinsippet er da at midler ikke først fordeles til seksjonene for deretter å bli kalt tilbake. Renteinntektene fra Luftforsvarets Gavefond er andel av forbundets renteinntekter og inngår i budsjettposten «Andre inntekter inkl. renter». Selve driften av forbundet inklusiv NLF CAMO er beregnet drevet med et lite overskudd i hvert av de tre årene i planperioden. Ressurstilførselen til Norsk Luftsportstilsyn (NLT) må kunne tilpasses i forhold til de oppgaver som i perioden måtte legges til enheten. NLTs drift skal over tid gå i balanse, men det vil i etableringsfaser kreve ressurser i en oppbyggingsperiode. Det legges opp til spesielle satsninger for å på mest mulig effektiv måte få avsluttet prosjektet med innføring av nytt medlemssystem. Sterk satsning på arbeid med å sikre og utvikle luftsportsanlegg fortsetter. Satsningene resulterer i målrettet bruk av noe av forbundets oppsparte kapital. Underskuddet i driftsbudsjettet er i henhold til de forutsetninger som settes for at organisasjonsledd i NIF kan ha underskudd i sitt budsjett ved at underskuddet dekkes av positiv egenkapital. (Ref. NIFs lov § 2-13 pkt. 3).

Kontingentutviklingen

Målsettingen er å ikke endre kontingenten mer enn nødvendig, samtidig som forbundet må ha tilstrekkelige ressurser til å håndtere strategisk viktige utfordringer. NLF vil søke å kompensere for økt ressursinnsats på strategisk viktige områder gjennom kostnadseffektivisering på andre områder, samt ved å hente inntekter fra andre kilder enn fra kontingenten. I den foreliggende planperiode foreslås det å fryse forbundskontingenten. Det vil si at kontingentsatsene blir de samme i årene 2020 og 2021 som de er i 2019. Dette innebærer en faktisk reduksjon av forbundskontingenten da det ikke justeres for prisstigningen i perioden. Luftsportstyret vil i tillegg til å fryse kontingentene for de øvrige kategorier også legge ekstra godt til rette for at klubbene skal kunne rekruttere støtte-medlemmer. Dette gjøres ved å foreslå at forbundskontingenten for denne gruppen halveres. Det vil si en reduksjon fra kr. 150,- til kr. 75,-. Det legges opp til at det på Luftsportstinget i 2021 igjen foreslås å justere forbundskontingentene for prisstigning med virkning fra kontingentåret 2022.

Tilskudd fra NIF

Rammetilskuddet fra NIF forutsettes som på 2018-nivå, inflasjonsjustert årlig med ca 2 - 3 % i perioden. Den interne fordelingsmodellen mellom seksjonene baseres på antallet aktive medlemmer og at de mekanismer som har blitt benyttet i de senere årene i organisasjonen benyttes gjennom hele tingperioden. Det gjøres oppmerksom på at tilskuddene til idretten fra Kulturdepartementet, via NIF, er til grundig vurdering og skal behandles på Idrettstinget i mai 2019. Grasrotmidlene, som er penger direkte til idrettslagene, har økt fra 5 – 7 %. Dette er meget bra, men gjør samtidig at den delen av tilskuddsmidlene som skal fordeles gjennom NIF har blitt noe redusert.

17. Budsjett NLF felles administrasjon og drift

Avdeling 110, NLF felles administrasjon og drift

NLF fellesadministrasjon /drift	2018		Budsjett				
	Budsjett	Resultat	2019			2020	2021
			Inntekter	Kostnader	Resultat	Resultat	Resultat
Medlemskontingent	6 760 000	6 902 630	6 900 000		6 900 000	6 960 000	7 050 000
Lisensinntekter	700 000	804 466	800 000		800 000	810 000	820 000
Tilskudd via NIF	3 250 000	3 143 738	2 500 000		2 500 000	2 600 000	2 700 000
Andre inntekter inkl. renter	100 000	166 276	1 200 000		1 200 000	1 250 000	1 300 000
Administrasjon / drift	-6 620 000	-7 079 508		-7 500 000	-7 500 000	-7 600 000	-7 700 000
Sikkerhet / utdanning	-1 300 000	-1 683 148		-1 400 000	-1 400 000	-1 450 000	-1 500 000
Regler	-500 000	-381 543		-450 000	-450 000	-550 000	-700 000
Informasjon	-700 000	-686 842		-600 000	-600 000	-650 000	-650 000
Ungdomskomiteé	-200 000	-165 425		-200 000	-200 000	-210 000	-220 000
Anleggsarbeid	-1 300 000	-601 260		-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Div komitéer	-460 000	-420 191		-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Klubbutvikling / besøk	-250 000	-140 654		-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Organisasjoner og møter	-350 000	-334 256		-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
Luftsportsstyret	-110 000	-104 881		-115 000	-115 000	-115 000	-115 000
Luftsportsuka	-100 000	-98 275		-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Luftsportstinget	0	0		-400 000	-400 000	0	-300 000
Prosjekt el fly	0	-165 301		-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sum fellesadministrasjon / drift	-1 090 000	-466 174	11 400 000	-12 625 000	-1 225 000	-880 000	-1 315 000
NLF CAMO	-100 000	149 389	1 500 000	-1 600 000	-100 000	-50 000	-50 000
Norsk Luftsportstilsyn	-210 000	-160 633	50 000	-250 000	-200 000	-190 000	-180 000
Sum NLF sentralt	-1 400 400	-477 418	12 950 000	-14 475 000	-1 525 000	-1 120 000	-1 545 000

Merk: I budsjett og regnskap for 2018 er posten «Vare- og tjenestemomskompensasjon» del av posten «Tilskudd via NIF». Fra og med 2019 er det lagt opp til at posten overføres til «Andre inntekter». NLF Adm. mener dette gir et riktigere bilde av driften.

Konsolidert budsjett 2019–2021

(Positive tall, overskudd, er uten fortegn. Negative tall, underskudd, er med minustegn.)

Avdeling/seksjon	2019	2020	2021
NLF felles administrasjon og drift	-1.225.000	-880.000	-1.315.000
NLF CAMO	-100.000	-50.000	-50.000
Norsk Luftsportstilsyn	-200.000	-190.000	-180.000
Ballongseksjonen	-48.000	-48.000	-43.000
Fallskjermseksjonen	-375.000	-212.000	-228.000
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	522.000	-244.000	-198.000
Mikroflyseksjonen	-405.000	-470.000	-385.000
Modellflyseksjonen	55.000	53.000	-5.000
Motorflyseksjonen	-275.000	-190.000	-200.000
Seilflyseksjonen	80.000	300.000	300.000
NLF konsolidert budsjett	-1.971.000	-1.931.000	-2.304.000